

RESOLUCIÓ de 28 de març de 2020, per la qual s'adopten mesures extraordinàries en matèria de coordinació sanitària i integració de nivells als centres residencials de Catalunya amb motiu de la gestió de la crisi sanitària originada per l'epidèmia COVID-19

Exposició de motius

Davant la crisi sanitària i social motivada per la pandèmia del coronavirus SARS-CoV-2, donada la gran afectació a la salut de les persones vulnerables que viuen en centres residencials, des del Servei Català de la Salut (CatSalut) s'identifica la necessitat de garantir l'atenció sanitària a aquestes persones durant aquesta situació d'excepcionalitat.

Els residents en els centres socials són un col·lectiu de característiques molt diverses que, en funció de les seves circumstàncies i del tipus d'establiment residencial que els acull, seran tributaris de diferents actuacions sanitàries i socials. És per això que, en el context d'evolució progressiva de la pandèmia, la coordinació i la integració de nivells de serveis, tant sanitaris com socials, esdevé un requisit imprescindible.

En aquest sentit l'Ordre SND/265/2020, de 19 de març, en el marc de l'esmentat RD 463/2020, de 14 de març, i amb l'objectiu de protegir a la població més vulnerable de la infecció per COVID-19, estableix mesures organitzatives per a l'atenció sanitària als residents afectats pel COVID-19 i de qui conviu amb ells, i preveu que l'autoritat sanitària de la comunitat autònoma podrà modificar la prestació de serveis del personal mèdic, d'infermeria o altre tipus de personal sanitari vinculat amb les residències de gent gran, persones amb discapacitat, persones amb malaltia mental i/o addiccions i infància tutelada, amb independència de la seva titularitat pública o privada, així com la corresponent a aquest tipus de personal vinculat amb Atenció Primària i Comunitària (APIC), atenció hospitalària o especialitzada extra hospitalària, en el seu cas, per adaptar-los a les necessitats d'atenció a les residències de gent gran i altres centres socio-sanitaris.

Així mateix l'Ordre SND/275/2020, de 23 de març, estableix mesures complementàries de caràcter organitzatiu i d'informació en l'àmbit dels centres de serveis socials de caràcter residencial en relació amb la gestió de la crisi sanitària ocasionada pel COVID-19. Aquesta Ordre disposa noves mesures per garantir la possibilitat d'utilitzar tots els recursos disponibles, ja siguin de titularitat pública o privada, per a l'atenció social i sanitària d'aquests col·lectius i faculta les autoritats competents de les Comunitats

Autònomes, sota criteris de necessitat i proporcionalitat, a intervenir els centres residencials del seu territori. Així mateix disposa que correspon a aquestes el dictat de les disposicions i resolucions necessàries per garantir-ne la seva eficàcia.

Per Resolució SLT/789/2020 de 27 de març, s'autoritza el CatSalut a dictar mesures de caire organitzatiu específiques a aquests dispositius i de gestió de fluxos per tal de garantir l'atenció sanitària integrada en l'entorn dels centres residencials.

Vist el pla de contingència i altres mesures organitzatives adoptades pel Departament de Salut amb l'objectiu de reforçar el Sistema de Salut per tal de fer front a l'evolució de la pandèmia.

Atesa la situació actual, ja operativitzat el pla de contingència en la seva fase 1, davant la previsió d'un augment de la complexitat a atendre, APIC i els serveis de salut mental i addiccions comunitàries hauran d'augmentar al màxim la seva capacitat d'atenció, cures, prevenció i promoció de la salut, reforçant l'atenció domiciliària, en concret pel que fa als centres residencials, per així garantir el correcte confinament de la població.

Vista la Instrucció 02/2020 d'Adopció de mesures extraordinàries en matèria de coordinació i ordenació organitzativa dels serveis assistencials comunitàries que estableix que l'APIC liderarà la coordinació i cooperació dels diferents dispositius assistencials que es troben a la comunitat, i en el seu cas, en coordinació amb els equips de la Xarxa de Salut Mental i Addiccions.

D'acord amb la Consellera de Salut, i en exercici de les facultats que m'atorguen els articles 16 i 17 de la Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya,

RESOLC:

Primer.- Determinar, en compliment de la Resolució SLT/789/2020, de 27 de març, d'adopció de mesures excepcionals d'ordenació i d'intervenció sanitària a les residències socials de Catalunya per a la prevenció i el control de la infecció pel SARS-CoV-2, l'adopció de les mesures de caire organitzatiu i de gestió de fluxos necessàries per tal de garantir una atenció integrada social i sanitària en la millor ubicació i en cada moment, d'acord amb la situació d'emergència per tal de donar una resposta adequada a les necessitats de salut de les persones.

Segon.- Les mesures a adoptar responen als objectius de garantir l'atenció sanitària integrada en l'entorn

dels centres residencials, d'acord amb el Programa d'Atenció Integrada Social i Sanitària (PAISS) de l'acord de Govern 91/2019. Estratificar els recursos residencials per així poder concretar el tipus d'intervenció a desenvolupar en cadascun d'ells i definir la gestió de fluxos que garanteixi el compliment dels processos sanitaris encarregats de respondre a les necessitats de salut de les persones.

Tercer.- Els centres residencials sobre els que es despleguen les mesures d'intervenció sanitària i coordinació assistencial són aquelles que formen part del Sistema Català de Serveis Socials, destinades a gent gran, persones amb discapacitat, persones amb malaltia mental i/o addicions i infància tutelada; autoritzats pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (DTASF), o pel Departament de Salut.

Quart.- Sense perjudici d'allò previst en els punts següents d'aquesta resolució i de les indicacions organitzatives i de coordinació que s'hi continguin, els centres residencials davant de qualsevol sospita o nou cas de persona amb simptomatologia de COVID-19 han d'adreçar-se a al seu Centre d'Atenció Primària (CAP) de referència. Correspon a l'APIC l'atenció sanitària a aquests dispositius com a equip assistencial d'atenció domiciliària amb la cooperació dels altres equips o dispositius comunitaris disponibles al territori.

De la mateixa manera, correspondrà als propis centres residencials la classificació de manera urgent dels seus residents per l'atenció als seus símptomes o diagnòstic de COVID-19 d'acord amb les indicacions de l'Ordre SND/265/2020. Per tal de reforçar l'assoliment d'aquesta mesura, segons el criteri clínic i el protocol vigent, es valorarà la possibilitat de realitzar la prova diagnòstica de confirmació a les persones que presentin símptomes d'infecció respiratòria aguda.

Es podrà comptar amb el suport dels farmacèutics d'atenció primària i de les oficines de farmàcia per donar suport en la gestió del Pla de medicació de les persones residents.

Als efecte de valorar el nivell d'implementació de les mesures de reorganització o de coordinació previstes en aquesta resolució, els diferents centres residencials estan obligats a complimentar la graella de recollida de dades diària i el resum de professionals i usuaris afectats per COVID-19 elaborat pel CatSalut per als centres residencials destinats a gent gran, s'ha d'enviar diàriament i abans de les 17h del dia en curs.

Cinquè.- De conformitat amb les indicacions generals establertes al punt segon d'aquesta resolució, s'estableixen mesures d'intervenció assistencial en funció de l'estratificació subsegüent dels serveis residencials destinats a gent gran, persones amb discapacitat, persones amb malaltia mental i/o addicions i infància tutelada, tots ells autoritzats pel DTASF o pel Departament de Salut.

Centres Tipus A: Centre residencial amb professionals assistencials, de tipus sanitari, social i de cures, i capacitat de procurar una zona d'aïllament amb els requisits mínims per a l'atenció a la residència (veure annex 1 seccions 3.4 i 3.5 Guia d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2 a les residències del 20/03/2020).

Centres Tipus B: Centre residencial amb professionals assistencials, de tipus sanitari i social i de cures, però amb dificultats per procurar zona d'aïllament de forma àmplia però si en casos puntuals amb els requisits mínims per a l'atenció a la residència de casos COVID +, d'acord amb l'annex 1, seccions 3.4 i 3.5 de la Guia d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2 a les residències de data 20/03/2020.

Centre Tipus C: Centre residencial sense professionals assistencials de tipus sanitari propis i que no reuneix els requisits mínims per a l'atenció sanitària i d'aïllament a la residència; en aquesta situació d'acord amb l'annex 1, seccions 3.4 i 3.5 de la Guia d'actuació enfront de casos d'infecció pel nou coronavirus SARS-CoV-2 a les residències de data 20/03/2020.

De manera genèrica i per tots els tipus de centres d'atenció residencial, es proposa organitzar equips d'atenció domiciliària territorial, que estaran liderats per l'APIC i que donaran cobertura assistencial i suport als centres residencial que es concretin a cada territori, segons la instrucció 02/2020.

Per desplegar l'atenció a aquests centres residencials, s'establirà la coordinació i cooperació entre l'equip directiu, sanitari i/o assistencial del centre residencial amb l'EAP del territori. D'aquesta manera,

- Els professionals d'atenció directa de la residència es posaran a disposició dels professionals de l'EAP per formar l'equip interdisciplinari per l'atenció als residents.
- L'equip d'atenció primària dirigirà i organitzarà l'atenció sanitària de les residències, donant-hi suport i atenció directa mitjançant els Equips d'Atenció Domiciliària.
- En cas d'absència o baixa dels professionals de cura i atenció social del centre residencial es comunicarà a la bústia covid19.tsf@gencat.cat, que depèn del TASF, perquè se'n garanteixi el personal suficient.
- L'equip assistencial del centre informará al pacient, familiars i/o tutor legal de la situació i de les decisions al voltant de l'atenció de la persona, intensitat de cures i derivació si s'escau.
- Tant el resident (en la mesura que sigui possible), com els professionals que l'atenen (assistencials i personal de serveis indirectes com ara neteja i cuina) han de ser capaços de comprendre i aplicar de forma correcta els protocols i les mesures bàsiques d'higiene, prevenció i control de la infecció.

- L'equip de protecció dels professionals serà subministrat al centre residencial de forma periòdica per part del DTASF i en el cas dels professionals dels Equips d'Atenció Domiciliària, per part del CAP al qual es trobin vinculats.

En els centres residencials de tipus C, es garantirà el suport sanitari i l'atenció per part de l'Equip d'Atenció Domiciliària. En cas de necessitat se'n reubicarà de manera prioritària els casos probables o confirmats a altres dispositius sanitaris (prioritàriament l'atenció intermèdia o en el cas que sigui necessari de la xarxa de salut mental i addiccions), o altres centres residencials preferentment de tipus A (tal i com estableix la Orden SND/275/2020, de 23 de marzo del Ministerio de Sanidad) o d'altre tipologia segons les necessitats d'atenció i els criteris de gestió de fluxos per a la ubicació adequada dels residents.

Sisè.- Sens perjudici de les mesures organitzatives vinculades a l'estratificació de centres establerta en el punt anterior, en els casos en que les necessitats de les persones residents facin necessària una major intensitat d'atenció, un canvi o modificació d'aquesta necessitat o davant un excés de demanda territorial, l'APIC té la capacitat d'activar els recursos de Hospitalització a Domicili (HaD), PADES, equips d'atenció residencial (EAR), Salut Mental i Addiccions, professionals de provisió de Rehabilitació, Fisioteràpia, etc. en funció dels dispositius disponibles al territori; aquesta prerrogativa, pels casos de malaltia mental descompensada s'exercirà en coordinació amb la xarxa de salut mental i addiccions.

L'APIC ha de ser accessible i seguir els circuits establerts per realitzar la derivació de pacients a l'atenció intermèdia (de manera prioritària) i en casos concrets a centres hospitalaris, previ contacte amb aquests en cas que els pacients compleixen estrictament els criteris per ser-hi derivats.

Setè.- Per tal de poder fer operatives les mesures previstes i donar resposta adequada a les necessitats de salut de les persones es facilitarà a l'APIC la total capacitat de reubicació i reassignació dels residents entre els diferents dispositius sanitaris i socials actius per fer front al COVID-19.

Vuitè.- Es preveuen, en aquest sentit, mesures específiques pel que fa a l'atenció als centres residencials per a persones amb malaltia mental i/o addiccions (diferents del punt cinquè), segmentades en funció de l'estratificació prevista en l'apartat cinquè d'aquesta resolució:

Centres tipus A: s'ha de garantir per part dels equips de SMiA el manteniment de l'estabilitat clínica dels usuaris i donar el suport necessari als professionals sanitaris del centre pel maneig de les situacions de descompensació de la malaltia mental i les derivades de la situació de l'actual confinament.

Centres tipus B: garantir, depenent de la situació clínica de cada resident, derivació als recursos de la

xarxa de salut mental més indicats segons la individualització de cada cas.

Centres tipus C: pel que fa a l'atenció a la patologia mental i les addiccions sense problema mèdic, s'intentarà contenir en el propi centre. En els altres casos es procedirà com en els centres tipus B específic de SMiA. Per aquest tipus de residències es valorarà habilitar espais alternatius d'atenció compartida entre ambdós departaments implicats.

Es farà el suport necessari per a mantenir l'atenció de les persones en el mateix recurs en coordinació amb l'APIC per als aspectes somàtics sempre que sigui possible. Es valorarà la possibilitat de reubicació tant de casos concrets, segons necessitats individuals, com de tots els residents si es necessari en altres dispositius residencials o d'altres tipologies amb atenció compartida (tal i com estableix l'Ordre SND/275/2020, de 23 de Març), entre el DTASF i el Departament de Salut.

Sens perjudici de les indicacions anteriors, en els casos de persones amb discapacitat intel·lectual que presentin conductes disruptives es consultarà a la xarxa de Salut Mental.

Novè.- De conformitat amb les disposicions recollides en la Instrucció 02/2020 del Servei Català de la Salut, d'adopció de mesures extraordinàries en matèria de coordinació i ordenació organitzativa dels serveis assistencials comunitaris, la gestió, pel que fa als diferents àmbits territorials, dels fluxos generats per la reorganització d'aquests serveis correspondrà als comitès territorials creats en l'esmentada Instrucció.

Correspon a aquests comitès, garantir el correcte funcionament de l'atenció sanitària als centres residencials, de la coordinació i reubicació de les persones que viuen a les residències, sempre que els criteris derivats de les mesures de coordinació ho indiquin. Així mateix els correspon la valoració i posterior adopció de les mesures previstes per a intervencions en situació de crisi.

Desè.- Aquesta resolució entra en vigor en la data de la seva signatura. La seva vigència té una durada prevista màxima de tres mesos, sense perjudici que es prorroguin en funció de les necessitats organitzatives i assistencials derivades de l'evolució de la crisi sanitària.

Signat digitalment

El Director